

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Ascendit fumus in ira eius, & ignis a facie eius exarsit. Carbones succensi
sunt ab eo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

mundus obnoxius fiat deo, sic enim Apostolus lege utitur potissimum cōtra operum superbiam dicens. Ro. ij. sed conclusit scriptura omnia sub peccatis, ut omnium misereat. Et Christi gratia maxime contra iustitiam hominū pugnāt, nam hęc omniū pertinacissime resistit iustitię dei, ut Ro. x. dicitur. Ignōrantes enim iustitiam dei, & suā quærentes statuere, iustitię dei nō sunt iustitii. Est & hoc mirabile & signandum, q̄ tonitruis non tantū cacumina, sed ipsa fundamenta montiū cōcutiuntur, nam terra tota tremescit, etiam radices montium. Ita lex non modo superbiam externe percutit, quod & hominū possent increpationes, sed penetrat & intima cordis conturbat, ipsam cōscientię secretissimam fiduciā pauefaciens, quia lex spiritalis est & sermo uiuax, penetratior omni gladio ancipiti, nec est, qui se abscondat a calore eius. Hebræus ut cunda uocum allusione dicit, וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן uatigeas וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן uatigeas, quod noster forte non potuit reddere, sed dixit: Cōmo ta est & concreuit terra, significat autem pauidum illum motū, quo ad fugam & cursum aliquis cōmouetur, significantissime uim legis, & cōscientię metum exprimens, ita propheta non modo iucundus est sententijs, sed & uerbis & cōstructione, si quis uacaret omnia obseruare.

Ascendit fumus in ira eius, & ignis a facie eius exarsit.
Carbones succensī sunt ab eo.

Hierony. Ascendit fumus in furore eius, & ignis ex ore eius deuorans, carbones incensī sunt ab eo, Hoc in uisibilibus tempestatibus fit, quoties fulmine tacta conflagrant, hic enim fumus ignis & carbones uoluntur, At in monte Sina fumum & ignem quidem fuisse satis ostendit Moses Exo. xix. Nulq̄ autem carbones illic leguntur, nisi carbones intelligat, montem ignitum & ardentem, certum est enim omnia igne micuisse, fumasse, arsisse, caligasse, quæ in monte & iuxta montem fuerunt, ut Deutro. v. dicit, Et montem ardere uisidistis, terribile enim fuisse quod uidebatur Paulus scribit Heb. xij. ut & Moses diceret, Exterritus sum & tremebundus. Itaq̄ quos carbones Moses non expressit, propheta una cum igne intelligit & eloquitur, Torum autem hoc facit, ut manifestis indicijs ostendat sese, ab historia illa ad allegoriam diuertit & mysterijs ludere, ideo non solum carbones adijcit, sed & alia quadam, quæ in historia non leguntur, aut non eo modo leguntur, quale est, quod fundamenta montium concussa dicit, cum illic nec plures montes, nec fundamenta memorentur, Volens uno monte Sinai multos illos superbos cum suis presumptionibus figuratos uideri, Tale est, q̄ iratum eis dominum dicit, cum nihil de ira domini in montem Sina historia habeat, Tale & hoc, q̄ fumus in ira eius ascendit, cum nihil illic de fumo iræ eius sit dictum, Et quod manifestissime allegoriam historiæ indicat, quod dicit, ignem a facie eius exarsisse, seu ut Hebræus plenius habet, ex ore eius deuorasse, nec em̄ ignis ille quo ardebat mōs Sina, ex ore dei puenisse scribitur, nisi ideo dicamus ex ore eius uenisse, quia fulgure desurfum uelut ex ore cœli misso conflagrarit.

Opus legis ex ore prædicantium.

Lex igitur est, quæ ex ore eius, id est, ex ore prædicantium, infantium & lætentium procedens, accendit, exurit, deuorat, uastat quicquid est superbiæ in uanitate humana, ut locum paret gratiæ, ad increpationem enim legis sequitur pauor & terror, fuga, atq̄ cum fuga nulq̄ pateat, oritur angustia, atq̄ hac est, ignis ille

ignis qui concoquit & deuorat omne malum, exurit concupiscentiam, ut
 in manu libeat quod delectabat antea, sic incēduntur carbones ex eodē igne,
 ut peccatores, exusta per uim legis mala cupiditate ardeant, nondum quidem
 consumere sumunt, sed fornace angustie suae fortiter, in qua conflantur & parā
 & purgantur, sicut aurum in igne. Sed fumus ante ignem ponit, cur hoc
 quis priorem igne fumum unq̄ uidit: sed fumus signum est praesentis ignis,
 & licet prior non sit, prior tamen apparet. Aug. fumū intelligit lachrymosam
 deprecationem poenitentium, cum cognouerint, quid minetur impijs deus.
 Quem non repudiamus, sed augeamus, ut fumus sit & confessio foris peccato,
 & omnia illa argumenta, quibus proditur interna conscientia fuga & an
 gustia, sicut illi Act. ij. compuncti & conterriti uerbis Petri dixerunt. Viri fra
 giles, quid faciemus: ijs enim uerbis significant, quid intus patiantur. Ascendit
 ergo fumus in ira eius, quia ira dei cognita per legem humilium in profundum
 superbos, & ex eo profundo sursum fumum hunc poenitentiae suae emittit.
 II. Reg. xxij. dicitur: Ascendit fumus de naribus eius, & ignis de ore eius uo
 cauit, ubi uisio scriptoris, uoluit nostri codices habent, in quo uidetur loqui
 de fumo trasētis, nō de fumo poenitentis, Sed cū allegoriā tractet, conuenit, ut
 sicut os domini, os praedicatorū, & ignis ex ore eius, uirtus legis in peccatore
 dicit, ita & nares dñi iisdem praedicatoribus sint, q̄ per eos indicat & reuelat iram
 suā. Quare sicut ignis in peccatoribus uorat, licet de ore dñi procedat, ita fumus
 in eis de ascendit, licet de naribus dñi procedat, Neq̄ enim possibile est, histori
 co & literali sensu, uel ignē de alicuius ore uorare, uel fumum de alicuius nari
 bus ascendere, cū stertans flatū potius demittat. Verū in hebræo utraq̄ di
 ctiō æquiuoca est, quam interpres uarie reddit, ut hic ignem exardentem & fu
 mum iræ, quod illic ignem uorantem & fumū naris dicat. Ego dicerem, quod
 hoc psal. dicitur. Ignem ardentem & fumum iræ.

Inclinauit oculos & descendit. Et caligo sub pedibus eius.

Hoc historia confitetur dicens. Coepit nubes densissima operire montē, Et
 Deutro. v. & Heb. xij. eiusdem caliginis mētio fit, Dicitq̄, Exo. xix. Descēdit Dionysius
 dominus super Sinai in ipso mōtis uertice, & uocauit Moſen in cacumē eius.
 Multi multa de ista caligine cōmenti sunt, praesertim Dionysius ille quisquis
 fuerit. Nos cōcepto itinere psequamur allegoriā nostrā, qua diximus, superbos
 humiliari per ministerium legis, idq̄ hoc loco tractari. Virtus itaq̄ legis & ira
 dei per eā reuelata, non sentit, nō conturbat fundamēta montium, nec tremē
 facit terram, nō succēdit carbones, nec deuorat peccatores, nec suscitāt fumū,
 nisi domino ipso intus mouente, docente & incrementū dante, q̄ multi enim
 audierunt Iohannem Baptistam, Christum, Apostolos, fulgurantes & tonan
 tes, tonitruis iudicij & iræ dei futuri, qui tamen indurati corde, sicut incus Be
 hemoth, nihil sunt cōmoti, sicut multos uidemus, qui tonitrua corporalia con
 temnunt & rident, etiam si uideant alios eisdem exanimari.

Hoc est quod hic dicit, & illic figuratum est, ubi descendisse dñs super mon
 tem Sinai scribitur. Inclinauit enim oculos, hoc est, Apostolos dimisit in mun
 dum contra superbos filios Adam, Et ipse descendit, cooperans & confirmās
 sermonem eorum, sicut Gal. ij. dicit: Qui operatus est Petro in Apostolatu cir
 cūcisionis, operatus est & mihi inter gentes. Et caligo sub pedibus eius, id est,
 q̄ opera & uia eius cognosci non possunt: Hoc fit, dum alienum opus opera
 tur, ut opereatur opus suum, dum dānat ut saluet, dum conscientia conturbat,
 ut pacifi

Opera iustifi
 cationis con
 traria.